

ПРАВИЛА ЗА БЕЗОПАСНО ПОВЕДЕНИЕ ПРИ ГРЪМОТЕВИЧНИ БУРИ, СМЕРЧ И СИЛНИ ВЕТРОВЕ

ГРЪМОТЕВИЧНИ БУРИ

Всяка година най – често през пролетно – летния сезон се разразяват гръмотевични бури с мълнии и градушки, които причиняват значителни материални щети, а понякога и човешки жертви. Въпреки че в днешно време има начини за защита от това природно явление, за хората, които работят на открито, има риск. Мълнията е природно явление, при което се отделя голямо количество енергия. Ежедневно в света се образуват около 10 милиона мълнии, или над 100 в секунда. Енергията, отделена от една мълния, може да бъде повече от 100 kW, а температурата ѝ достига до 30 000 градуса целзий. Налягането на въздуха в околностите на мълнията може да достигне до 100 бара. Средният ток на една мълния е 30 kA, а при някои случаи надвишава 200 kA. Електрическият потенциал между облака и земята по време на природното явление може да надвиши 100 млн. волта. Мълниите причиняват инциденти и смъртни случаи на хора и животни, пожари, икономически и материални загуби, разрушения и щети. Не е необходимо една мълния да падне върху сграда, за да има поражения. Дори едно попадение на 2 км от сградата може да причини щети. **Защитата от мълнии се осъществява чрез мълниезащитна уредба.** Всяка сграда трябва да има изградена външна мълниезащитна инсталация и вътрешна мълниезащита с използването на защитни устройства срещу пренапрежения. Външната мълниезащита ни предпазва от пряко попадение на мълния, но не и от така нареченото вторично въздействие на мълнии. Мълниезащитната инсталация на всяка сграда трябва да бъде периодично проверявана.

КАКВО ДА ПРАВИМ, КОГАТО НИ НАСТИГНЕ БУРЯ:

- **Ако се намирате сред природата по време на гръмотевична буря, постарайте се да застанете далеч от високи дървета и самотно стърчащи канари.**
- Ако сте на открито, не лягайте и не докосвайте земята с ръце. Клекнете, като плътно прилепите нозе. Наведете главата си надолу и притиснете колене до гърдите си. Със скръстени ръце обхванете глезените на краката. Дръжте се на разстояние от съседа си.
- При наличие на сух предмет, седнете върху него.
- Отдалечете се от електропроводите за високо напрежение. Не се хващайте и не дръжте метални предмети - те привличат гръмотевичните. Стойте настрана от метални конструкции, огради, парапети и други метални заграждения, далеч от езера и реки.
- Ако сте на велосипед, слезте от него.
- Подходящи места за подслоняване са дълбоките пещери. Застанете най-малко на 3 метра навътре от входа и се старайте да има поне метър свободно пространство от двете ви страни. Не се подслонявайте близо или под надвиснали скални маси.
- Ако бурята ви изненада в река, езеро или басейн незабавно излезте от водата и се отдалечете. В случай, че сте с лодка или сърф, в морето бързо тръгнете към брега.
- Когато се намирате в къщи или на работното си място, трябва да изключите от мрежата телевизора, кабела от външната антена, компютъра, видеокасетофона и

останалите електрически уреди. Затворете вратите и прозорците. Стойте далеч от чешми, балконски врати, прозорци.

- По време на пътуване приберете антената на колата. Ако падне гръм по време на движение, проверете гумите на колата, ако са обгорели, могат да се спукат.

- Незабавно легнете на земята, ако почувствате изтръпване на части от тялото.

- При градушка потърсете незабавно подслон, големите ледени късове могат да ви причинят травми и наранявания.

СМЕРЧ И СИЛНИ ВЕТРОВЕ

Смерчът е не толкова често, но е познато природно явление за някои райони на страната. Това е атмосферен вихър, който се движи с огромна скорост. Възниква в буреносни облаци, близо до земната повърхност, долната му част наподобява обърната фуния. Води до разрушения, възможни са човешки жертви.

Силните ветрове са често явление за територията на страната. В някои случаи при особено голяма скорост на въздушните маси съществува опасност за хората и могат да бъдат нанесени материални щети.

НЕОБХОДИМО Е ДА ПРЕДПРИЕМЕМ СЛЕДНИТЕ МЕРКИ:

- При възникване на смерч или необичайно силен вятър следете метеорологичните бюлетени, предавани по радиото и телевизията. Както при всяко природно бедствие, ако сте въщи, изключете тока, водата и газта.

- Не оставайте на открито. Има опасност от падащи отломки от сградите и други предмети. Влезте въщи и затворете плътно вратите и прозорците. Смерчът засяга най-често покривните конструкции и горните етажи. Преценете и ако е необходимо използвайте за убежище мазето на сградата.

- Ако сте далеч от дома си, влезте в обществена сграда, подлез, или друг сигурен подслон.

- Ако Ви завари на път, спрете автомобила на открито място, далеч от електропроводи, дървета и от надвиснали скални маси. Потърсете подслон.

- Ако сте на полето или в планината заемете ниски места и оврази до отминаване на опасността.